

Monnickendam, 11 oktober 2022

Nummer	: 338-111
Portefeuillehouder	: Ton van Nieuwkerk
Contact via	: Team RO
Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid	: artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet, afdeling 15.1 Omgevingswet en titel 4.5 Algemene wet bestuursrecht

Aan de Raad

Onderwerp: Verordening nadeelcompensatie gemeente Waterland 2023

Voorstel

Vast te stellen de Verordening nadeelcompensatie gemeente Waterland 2023.

Inleiding

Op 1 januari 2023 treedt naar verwachting de Omgevingswet (Ow) in werking. De wet die 26 wetten bundelt en samenvoegt tot één wet. Met de inwerkingtreding verdwijnen die 26 wetten geheel of gedeeltelijk. Zo zal de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) geheel verdwijnen. Dat betekent dat ook de regeling voor tegemoetkoming van (plan)schade verdwijnt. Met de inwerkingtreding van de Ow komt er een algemene nieuwe regeling voor nadeelcompensatie waarin ook de uit de Wro afkomstige regeling voor vergoeding van planschade wordt geregeld. Daarmee komt de grondslag te vervallen van de huidige Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Waterland 2008. De raad wordt voorgesteld ter vervanging van die procedureverordening de verordening nadeelcompensatie Waterland 2023 vast te stellen. Het is belangrijk dat de nieuwe verordening wordt vastgesteld voordat de Ow in werking treedt.

De Verordening treedt in werking gelijk met de Wet van 23 maart 2016, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet).

De gemeente Waterland kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning, het inperken van rechten of door neveneffecten die ontstaan door (graaf)werkzaamheden. Het gaat hierbij om schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten en om schade door feitelijk handelen van de gemeente bij de uitoefening van een publiekrechtelijke taak of bevoegdheid.

Voorbeelden van schade zijn inkomensderving bij afsluiting van een weg of vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van een planologische maatregel.

Op dit moment is het onderwerp nadeelcompensatie versnipperd geregeld in diverse afzonderlijke wetten, verordeningen en beleidsregels. De bekendste wettelijke regelingen zijn die van planschade zoals genoemd in afdeling 6.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro), artikel 7.14 Waterwet en artikel 6.3 Wet natuurbescherming. Daarnaast bestaan er diverse planschade- en nadeelcompensatieverordeningen en beleidsregels.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet treden twee nieuwe wettelijke regelingen voor nadeelcompensatie in werking.

De eerste is de (generieke) nadeelcompensatieregeling in titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna te noemen: Awb). Deze titel voorziet in een algemene wettelijke regeling voor de vergoeding van schade die voortvloeit uit rechtmatig overheidshandelen.

Nieuw is dat titel 4.5 Awb tot gevolg heeft, dat er een rechtstreekse ingang bij de bestuursrechter bestaat voor beroep tegen besluiten over schade door rechtmatig feitelijk handelen van de overheid, ook als een specifieke nadeelcompensatieregeling ontbreekt. Dat is onder de huidige wetgeving anders: voor besluiten over schade door rechtmatig feitelijk handelen van de overheid, mocht men onder het huidig recht naar de burgerlijke rechter, indien er geen specifieke nadeelcompensatieregeling (verordening of beleidsregel) van toepassing is.

De tweede regeling is afdeling 15.1 van de Omgevingswet. Deze regeling kan worden gezien als de opvolger van de nu bestaande planschaderegeling (afdeling 6.1 Wro), maar wordt - gezien de reikwijdte van de Omgevingswet - ruimer.

In artikel 15.1 Omgevingswet is een lijst met schadeveroorzakende besluiten onder de Omgevingswet opgenomen. Het gaat dan bijvoorbeeld om schade door een omgevingsvergunning of een rechtstreeks bindende regel in een omgevingsplan, maar ook om schade door een maatwerkvoorschrift op het gebied van milieu. De lijst is limitatief en exclusief. Dit betekent dat schade-oorzaken in het omgevingsrecht, die niet op de lijst van artikel 15.1 staan (bijvoorbeeld een omgevingsvisie) niet tot vergoeding van schade kunnen leiden. Ook niet op grond van titel 4.5 van de Awb.

Op grond van het bovenstaande adviseren wij u om een nieuwe verordening vast te stellen.

De huidige 'Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade' blijft bestaan voor het afhandelen van planschadeverzoeken, die nog worden ingediend naar aanleiding van een planologische maatregel op basis van de Wro.

Argumenten

1.1 Er is een nieuwe verordening nodig

Met de inwerkingtreding van de Ow en de verdwijning van onder andere de Wro komt dus de grondslag te vervallen van de Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008. Een nieuwe verordening is daarom nodig. De verordening nadeelcompensatie 2023 voorziet daar in. In die verordening zijn - voor zo ver dat nodig was - de bepalingen uit Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008 overgenomen.

1.2 We zorgen voor continuering van schadevergoeding

In Waterland wordt schade vergoed op basis van de huidige Awb en de Wro. Door het in werking treden van nieuwe wetgeving is het nodig een verordening te maken die daarop aansluit. De VNG heeft een model ontwikkeld voor nadeelcompensatie. Wij hebben de modelverordening zo ingevuld, dat de huidige werkwijze wordt gecontinueerd onder de Omgevingswet. Op deze wijze realiseren wij een neutrale overgang en wordt de huidige werkwijze gecontinueerd.

1.3 Het drempelbedrag sluit aan bij de huidige kosten voor de behandeling van een planschadeverzoek

Het drempelbedrag voor verzoeken planschade bedraagt sinds 2009: € 300,-. Bij verordening is het mogelijk om dit bedrag met ten hoogste 2/3 te verhogen of te verlagen.

Bij algemene maatregel van bestuur is dit bedrag inmiddels verhoogd tot € 500,-.

In artikel 4:128 Awb wordt opgenomen dat bij wettelijk voorschrift kan worden bepaald dat van de aanvrager een recht van ten hoogste € 500,- kan worden geheven. Landelijk is een bedrag van € 500,- gangbaar en als zodanig ook opgenomen in de VNG-modelverordening. Dit bedrag sluit beter aan bij de huidige situatie en de kosten voor het behandelen van een planschadeverzoek.

Communicatie

De verordening wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd. De Verordening nadeelcompensatie Waterland 2023 wordt formeel bekend gemaakt in het digitale Gemeentebblad en wordt opgenomen in de wettenbank. Verder komt deze verordening ook op de gemeentelijke website.

Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):

1. Conceptraadsbesluit
2. Toelichting Verordening nadeelcompensatie
3. Huidige Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2008